

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕЖДУНАРОДНЫХ ОТНОШЕНИЙ
Кафедра международного права

Аннотация к дипломной работе

**ПРАВО, ПРИМЕНИМОЕ К СУЩЕСТВУ СПОРА В МЕЖДУНАРОДНОМ
КОММЕРЧЕСКОМ АРБИТРАЖЕ**

Лазарёнок Константин Александрович

Научный руководитель – кандидат юридических наук, доцент Д.Л. Давыденко

Минск 2024

АННОТАЦИЯ

1. Структура и объем дипломной работы

Дипломная работа включает в себя задание на дипломную работу, оглавление, реферат дипломной работы, введение, три главы, заключение, список использованных источников. Общий объем работы составляет 79 страниц. Список использованных источников занимает 11 страниц и включает в себя 94 позиции.

2. Перечень ключевых слов

ОПРЕДЕЛЕНИЕ LEX CAUSAE, МЕЖДУНАРОДНЫЙ КОММЕРЧЕСКИЙ АРБИТРАЖ, LEX MERCATORIA, МЕТОД VOIE DIRECTE, РАЗРЕШЕНИЕ СПОРА EX AEQUO ET BONO, AMIABLE COMPOSITEUR, ПРЕДЕЛЫ ДИСКРЕЦИИ АРБИТРОВ, ДЕЛОКАЛИЗАЦИЯ АРБИТРАЖА

3. Содержание работы

Объект исследования: правоотношения, связанные с процессом определения арбитрами *lex causae* и его непосредственным применением в международном коммерческом арбитраже.

Предмет исследования: современные подходы к определению составами арбитража применимого к существу спора права, соответствующие данным подходам отечественная и зарубежная доктрина, релевантная судебная и арбитражная практика разных лет, а также действующие международно-правовые акты в области МКА.

Цель исследования: обобщить сложившиеся в МКА способы определения применимого к существу спора права с опорой на соответствующую практику международных арбитражных и национальных судов и выявить перспективы введения некоторых из них в законодательство Республики Беларусь об МКА.

Методы исследования: формально-логический, сравнительно-правовой, системный, исторический, синергетический.

Полученные результаты и их новизна: проведенное исследование позволило систематизировать фундаментальные подходы к определению *lex causae* в международном коммерческом арбитраже, которые не только являются общепризнанными в кругах представителей мировой правовой доктрины, но и регулярно находят свое применение при разрешении арбитрами международных коммерческих споров. Кроме того, особое внимание было уделено изучению правовой природы, преимуществ и недостатков отдельных способов установления пределов дискреции арбитров для определения *lex causae*. На основании изученной теоретической базы и результатов анализа решений ряда международных арбитражных и национальных судов нами были выявлены перспективы совершенствования положений об определении арбитрами *lex causae* в законодательстве Республики Беларусь. В частности, нами была предложена новая редакция статьи 36 Закона от 09.07.1999 года №279-З “О международном арбитражном (третейском) суде”, а также введен институт “дружественного посредника” посредством закрепления его

определения в статье 1 данного Закона. Предложенные нововведения основываются на сопоставлении текстов реформируемой статьи с аналогичными положениями статьи 28 Типового Закона ЮНСИТРАЛ 1985 года о международном торговом арбитраже, заимствованными белорусским законодателем. Для решения проблем толкования данных статей приняты во внимание иные документы, исходящие от этой международной организации.

Апробация работы и внедрение результатов исследования: отдельные выводы, сделанные автором в ходе написания настоящей дипломной работы, содержатся в следующих опубликованных научных статьях:

1. Лазарёнок К.А. Применение коллизионных норм международного частного права в международном коммерческом арбитраже / К.А. Лазарёнок // Лучшие работы «НИРС ФМО 2023»: сборник научных статей. – 2023. – С. 128-134.

2. Лазарёнок К.А. Voie directe как вызов коллизионно-правовому методу в международном коммерческом арбитраже / К.А. Лазарёнок // Сборник тезисов 80-1 научно-практической конференции студентов, магистрантов, аспирантов факультета международных отношений БГУ. Минск, 28 апреля 2023 г. / редкол.: Е.А. Достанко [и др.]. – Минск, 2023. – С. 68-71.

Кроме того, отдельные вопросы, затронутые в рамках проведенного исследования, были освещены автором в форме тезисов по итогам проведения нижеследующих научных мероприятий:

1. 80-я научно-практическая конференция студентов, магистрантов, аспирантов факультета международных отношений Белорусского государственного университета (Минск, 28 апреля 2023 года);

2. II-ой Международный конкурс научных работ по тематике разрешения экономических споров, номинация «Арбитраж» (Международный арбитражный (третейский) суд «Палата арбитров при союзе юристов», Минск, 30 июня 2023 года);

3. Круглый стол «Актуальные проблемы кодификации международного частного права» (факультет международных отношений Белорусского государственного университета, Минск, 29 марта 2024 года).

Автор дипломной работы подтверждает *достоверность материалов и результатов работы* и *самостоятельность* ее выполнения. Все заимствования из доктринальных, нормативно-правовых и других источников сопровождаются ссылками на соответствующих авторов.

Результаты настоящей дипломной работы могут быть использованы в нормотворческом процессе для совершенствования белорусского законодательства о международном коммерческом арбитраже, в преподавании курса “Международный коммерческий арбитраж” студентам специальности 6-05-0421-02 “Международное право” и при осуществлении дальнейших научных изысканий в рамках очерченного нами проблемного поля.

АНАТАЦЫЯ

1. Структура і аб'ём дыпломнай працы

Дыпломная праца ўключае ў сябе заданне на дыпломную працу, змест, рэферат дыпломнай працы, уводзіны, тры главы, заключэнне, спіс выкарыстаных крыніц. Агульны аб'ём працы складае 79 старонак. Спіс выкарыстаных крыніц займае 11 старонак і ўключае 94 пазіцыі.

2. Ключавыя словы

ВЫЗНАЧЭННЕ LEX CAUSAE, МІЖНАРОДНЫ КАМЕРЦЫЙНЫ АРБІТРАЖ, LEX MERCATORIA, МЕТАД VOIE DIRECTE, ВЫРАШЭННЕ СПРЭЧКІ EX AEQUO ET BONO, AMIABLE COMPOSITEUR, МЕЖЫ ДЫСКРЭЦЫІ АРБІТРАЎ, ДЭЛАКАЛІЗАЦЫЯ АРБІТРАЖУ

3. Змест працы

Аб'ект даследавання: прававыя адносіны, злучаныя з працэсам вызначэння арбітрамі lex causae і яго непасрэдным ужываннем у міжнародным камерцыйным арбітражу.

Прадмет даследавання: сучасныя падыходы да вызначэння складамі арбітражу прымяняльнага да сутнасці спрэчкі права, адпаведныя дадзеным падыходам айчынная і замежная дактрына, рэлевантная судовая і арбітражная практыка розных гадоў, а таксама дзеючыя міжнародна-прававыя акты ў вобласці МКА.

Мэта даследавання: абагульніць спосабы вызначэння прымяняльнага да сутнасці спрэчкі права, якія склаліся ў МКА, з апорай на адпаведную практыку міжнародных арбітражных і нацыянальных судов і выявіць перспектывы увядзення некаторых з іх у заканадаўства Рэспублікі Беларусь аб МКА.

Метады даследавання: фармальна-лагічны, параўнальна-прававы, сістэмны, гістрычны, сінэргетычны.

Атрыманыя вынікі і іх навізна: правядзенае даследаванне дазволіла сістэмазаваць фундаментальныя падыходы да вызначэння lex causae ў міжнародным камерцыйным арбітражу, якія не толькі з'яўляюцца агульнапрызнанымі ў кругах прадстаўнікоў сусветнай прававой дактрыны, але і рэгулярна знаходзяць свае ужыванне пры вырашэнні арбітрамі міжнародных камерцыйных спрэчак. Акрамя таго, асабліва ўвага была звяртана на вывучэнне прававой прыроды, перавагаў і недахопаў асобных спосабаў усталявання мяжэй дыскрэцыі арбітраў для вызначэння lex causae. На падставе вывучанай тэарэтычнай базы і вынікаў аналізу шэрага рашэнняў міжнародных арбітражных і нацыянальных судов намі былі выяўлены перспектывы удасканалення палажэнняў аб вызначэнні lex causae у заканадаўстве Рэспублікі Беларусь. У прыватнасці, намі была прапанавана новая рэдакцыя артыкулу 36 Закону ад 09.07.1999 года №279-3 “Аб міжнародным камерцыйным (трэцейскім) судзе”, а таксама уведзены інстытут “прызнага пасярэдніку” праз замацаванне яго азначэння ў артыкулу 1 дадзенага Закону. Прапанаваныя новаўвядзіны заснаваны на параўнанні тэкстаў рэфармаванага артыкулу з аналагічнымі палажэннямі артыкулу 28 Тыповага Закону ЮНСІТРАЛ аб

міжнародным камерцыйным арбітражу, запазычанымі беларускім заканадаўцам. Дзеля рашэння праблем тлумачэння дадзеных артыкулаў прыняты пад увагу іншыя дакументы, зыходзячы ад гэтай міжнароднай арганізацыі.

Апрабацыя працы і ўкараненне вынікаў даследавання: асобныя высновы, зробленыя аўтарам на працягу напісання сапраўднай дыпломнай працы, утрымліваюцца ў наступных апублікаваных навуковых артыкулах:

1. Лазарёнок К.А. Применение коллизионных норм международного частного права в международном коммерческом арбитраже / К.А. Лазарёнок // Лучшие работы «НИРС ФМО 2023»: сборник научных статей. – 2023. – С. 128-134.

2. Лазарёнок К.А. Voie directe как вызов коллизионно-правовому методу в международном коммерческом арбитраже / К.А. Лазарёнок // Сборник тезисов 80-1 научно-практической конференции студентов, магистрантов, аспирантов факультета международных отношений БГУ. Минск, 28 апреля 2023 г. / редкол.: Е.А. Достанко [и др.]. – Минск, 2023. – С. 68-71.

Акрамя таго, аобныя пытанні, закранутыя ў рамках праведзенага даследавання, былі асветлены аўтарам у форме тэзісаў па выніках правядзення ніжэй прапісаных навуковых мерапрыемстваў:

1. III Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Сучасныя тэндэнцыі ў практыцы вырашэння міжнародных камерцыйных спрэчак» (Масква, Усерасійская акадэмія знешняй гандлі, 16 сакавіка 2023 года);

2. 80-я навукова-практычная канферэнцыя студэнтаў, магістрантаў, аспірантаў факультэта міжнародных адносін Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, Мінск, 28 красавіка 2023 года);

3. II-і Міжнародны конкурс навуковых прац па тэматыцы вырашэння эканамічных спрэчак, намінацыя «Арбітраж» (Міжнародны арбітражны (трэцейскі) суд «Палата арбітраў пры саюзе юрыстаў», Мінск, 30 чэрвеня 2023 года);

4. Круглы стол «Актуальныя праблемы кваліфікацыі міжнароднага прыватнага права» (факультэт міжнародных адносін Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, Мінск, 29 сакавіка 2024 года).

Аўтар дыпломнай працы пацвярджае *дакладнасць матэрыялаў і вынікаў працы і самастойнасць* яе выканання. Усе запазычаныя з дактрынальных, нарматыўна-прававых і іншых крыніц суправаджаюцца спасылкамі на адпаведных аўтараў.

Вынікі дадзенай дыпломнай працы могуць быць выкарыстаныя ў нарматворчым працэсу для ўдасканалення беларускага заканадаўства аб міжнародным камерцыйным арбітражу, пры выкладанні курсу “Міжнародны камерцыйны арбітраж” студэнтам спецыяльнасці 6-05-0421-02 “Міжнародная права” і пры здзяйсненні далейшых навуковых пошукаў у рамках акрэсленага намі праблемнага поля.

ANNOTATION

1. Structure and scope of the thesis:

The thesis consists of thesis assignment, table of contents, thesis summary, introduction, 3 chapters, conclusion and the list of references. Total scope of the work is 79 pages. The list of references occupies 11 pages and amounts to 94 positions.

2. Key words:

LEX CAUSAE DETERMINATION, INTERNATIONAL COMMERCIAL ARBITRATION, LEX MERCATORIA, VOIE DIRECTE METHOD, EX AEQUO ET BONO DISPUTE RESOLUTION, AMIABLE COMPOSITEUR, ARBITRATORS' DISCRETION LIMITS, DELOCALIZATION OF ARBITRATION

3. Content of the work

Object of the research: legal relations connected with the process of lex causae determination by arbitrators and its direct application in international commercial arbitration.

Subject of the research: modern approaches to the determination of law applicable to the merits of the dispute by compositions of the arbitral tribunal, domestic and foreign doctrine corresponding to these approaches, relevant court and arbitral practice of different years and also ICA international legal acts in effect.

Purpose of the research: to summarize the ways of determining the law applicable to the merits of the dispute which have established in ICA with a view to the respective practice of international arbitral and national courts and to find out the implementation perspectives of some of them in the legislation of the Republic of Belarus on ICA.

Methodology of the research: formally logical, comparatively legal, systemic, historical, synergetic.

Final results of the research and their novelty: the conducted research has enabled us to systematize the fundamental approaches to lex causae determination in international commercial arbitration which are not only generally recognized in the circles of world legal doctrine representatives, but also regularly find their application when resolving international commercial disputes by arbitrators. Moreover, special attention was given to the examination of legal nature, advantages and disadvantages of specific ways of establishing arbitrators' discretion limits for lex causae determination. Relying upon the examined theoretical basis and the analysis results of a range of international arbitral awards and national courts judgments we have found out the perspectives of refining lex causae provisions in the legislation of the Republic of Belarus. In particular, we have suggested a new version of article 36 of the Law from 09.07.1999 года №279-3 "On international arbitration court" and have also introduced the institute of "amiable compositeur" through the stipulation of its notion in article 1 of the Law. The suggested novelties rest upon the texts of the reformed article with analogical provisions of article 28 of the UNCITRAL Model Law on international commercial arbitration borrowed by the Belarussian legislator. In order to solve interpretation problems of the aforementioned articles other

documents following from this international organization have been taken into account.

Approbation of work and implementation of research results: some of the conclusions made by the author during the writing of this thesis are contained in the following published scientific articles:

1. Лазарёнок К.А. Применение коллизионных норм международного частного права в международном коммерческом арбитраже / К.А. Лазарёнок // Лучшие работы «НИРС ФМО 2023»: сборник научных статей. – 2023. – С. 128-134.

2. Лазарёнок К.А. Voie directe как вызов коллизионно-правовому методу в международном коммерческом арбитраже / К.А. Лазарёнок // Сборник тезисов 80-1 научно-практической конференции студентов, магистрантов, аспирантов факультета международных отношений БГУ. Минск, 28 апреля 2023 г. / редкол.: Е.А. Достанко [и др.]. – Минск, 2023. – С. 68-71.

Apart from it, some of the issues raised in the framework of the research were highlighted by the author in the form of abstracts based on the results of the following scientific events:

1. The 3rd Scientifically practical conference «Modern tendencies of practice of international commercial disputes resolution» (Moscow, All-Russian academy of foreign trade, 16 March, 2023);

2. The 80th Scientifically practical conference of bachelor students, master students, aspirants of the faculty of international relations of the Belarussian state university (28 April, 2023);

3. The 2nd International Competition of scientific papers on the thematics of economic disputes resolution (Chamber of arbitrators at the union of lawyers, Minsk, 30 June, 2023);

4. The round table «Topical issues of private international law codification» (Faculty of international relations of the Belarussian state university, Minsk, 29 March, 2024).

The author of the thesis confirms the reliability of materials, work results and independence of its accomplishment. All the borrowings from doctrinal, normative and other sources are accompanied by references to the respective authors.

The results of the thesis can be applied in lawmaking process with the aim of refining Belarussian legislation on international commercial arbitration, by teaching a course on international commercial arbitration for the students of specialty 6-05-0421-02 “International law” and by accomplishing a further scientific research within the framework of the problematic field outlined by us.